

Monogram Chrystusa

Istnieje kilka rodzajów monogramów Chrystusa. Jednym z nich jest monogram powstały ze skrzyżowania liter I i X. Nazywa się go „monogramem gwiazdzistym”. Czasem bywa wpisany w okrąg, z którym stykają się końce liter. Przypomina wtedy rozetę albo koło. Innym rodzajem monogramu jest Christos, którego używano jako znaku stenograficznego niektórych słów zaczynających się od XP. Skrzyżowane litery X i P są znakiem imienia Chrystusa. Cesarz Konstantyn umieszczał je na sztandarach. Również nakazał wybijać je na monetach. Na starochrześcijańskich nagrobkach występuje również płaskorzeźba przedstawiająca sztandar konstantyński bez monogramu otoczonego wieńcem. Jest to tzw. anastasis. Innym znakiem, pierwotnie stenograficznym, który chrześcijanie przyjęli jako sekretny znak krzyża oraz Chrystusa jest krzyż monogramatyczny. Powstaje on ze zmienionego zapisu X i dodania pętli. Litera P w monogramie Chrystusa symbolizuje szczęście, a P nad krzyżem oznacza ratunek, pomoc. Stąd monogramatyczny krzyż znaczył „w krzyżu zbawienie”, „krzyż jest naszym ratunkiem”. Pod koniec IV w. do monogramów Chrystusa zaczęto dodawać litery alfa i omega. Z czasem monogramy stały się symbolem triumfu Chrystusa. Rzeźbione w katakumbach były otoczone wieńcem albo kręgiem, co wyrażało życzenie udziału zmarłego w triumfie Chrystusa. Monogramy Chrystusa można było znaleźć na drzwiach domów, dokumentach, przedmiotach codziennego użytku, chlebach, amforach. Były świadectwem wiary chrześcijan i miały chronić przed złem i diabelskimi zasadzkami.